

İttihat ve Terakki'yi Anlamak

İçeriği Yazan: [Erdinç AYDIN](#) [1] Zaman: Cum, 20/03/2009 - 10:50

Acı hatıraların, onurlu kazanımların, büyük kahramanların, sultana karşı halkın isyanı ve aydınlanma devriminin Osmanlı coğrafyasında adı İttihat ve Terakki.

Cumhuriyet düşünün başlangıcı, ümmetçilikten millet olmaya evrilmenin kadın hakları, Liberalizm yerine daha o tarihte devletçilik ve milli ekonominin fikriyatının adı. Kapitülasyonların kaldırılmasının kararı ve uygulanmasının adı. Balkan harbinden sonra Osmanlı'nın eski başkenti Edirne'nin tekrar geri kazanılmasının adı. Darbe/İhtilal tarihinin kendi çıkarları için yapılmadığı bir ordu isyanının adı. Orduda "Balkan harbini kaybettikleri gerekçesiyle" 55 yaş üstü paşaların emekliye ayrıldığı. Harbiye nazırının alınma silah dayandığı bir dönemin adı.

Trakya'da bir Türk devletinin ilanının adı İttihat ve terakki. Mustafa Kemal'in de aralarında bulunduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini atan fikriyatın adı. Çanakkale savaşlarını kazandıran ruhun adı İttihat ve terakki. İlk üniversitenin kurulmasının, izcilik anlayışı ile gençlerin hayata hazır tutulmasının adı. Zindanların, ölümlerin savaşların ve hürriyetin adı itttihat ve terakki. Meşrutiyet'in adı. Meclisin adı.

Mustafa Kemal, Enver Paşa, Mehmet Akif, Celal Bayar... daha kimler bu devrim hareketinin içindeler...

1. Paylaşım savaşında İngiliz, Fransız ve Rusların bir türlü aralarına almadıkları Osmanlı, İttihat ve terakkinin bütün girişimlerine rahmet müttefik bir kuvvet olamayınca, "Yanlış ata oynayan itttihat ve terakki Almanlarla müttefik olup bu savaşa girmek zorunda kalmış. Zaten başka bir ata da oynayacak durum kalmamış o süreçte. Mecburi bir Alman birlikteliği ile 1.paylaşım savaşına girmek zorunda kalmış Osmanlı ve itttihat ve terakki.

Almanlar Rusya'ya savaş ilan ettiği günün sonrası Osmanlı ile müttefik olma anlaşmasını imzalamışlar. Osmanlı'nın da zaten başka bir seçeneği yok. İttihatçılar bütün girişimlerine rağmen olmak istediği taraftan değil, kabul edildiği taraftan olarak 1. Paylaşım savaşına girmişler. Savaşın daha ilk zamanlarında kafkas cephesinde büyük bir hezeyan olan Sarıkamış, Bu gün dahi askeri kaynaklarımız tarafından doğru karar, doğru taktik, doğru zamanlama mükemmel bir savaş stratejisi olarak adlandırılıyor fakat coğrafi koşullar ve günün mevsim şartlarının ortaya çıkardığı aşırı kış şartları sonrasında büyük kayıplar (savaşmadan ölmek). Bu askeri stratejinin çökmesine Rus cephesinin Osmanlı adına bir facia ile sonuçlanmasına neden olmuştur.

Buna rağmen Osmanlı'nın savaşta ki duruşu ekim 1917'de Rusya'da Bolşevik ihtilalinin gerçekleşmesine zemin oluşturacak kadar ciddi sıkıntılar yaşamasına neden olmuştur Rusyanın ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin kurulmasıyla Rus Çarı öldürülerek tahtından indirilmiştir.

Osmanlı adına Kafkas cephesi bir hezeyan olurken, Güneyde Arap isyanları İttihat ve Terakki'nin belini kırmış. Muhteşem Gazze direnişlerinin ingilizlere karşı kazanılan zaferlerinde bir önemi kalmamıştır. Arap isyanları sayesinde güney cephesinde de tutunamayacak hale gelen Osmanlı ve İttihat Terakki bu cepheden de geri çekilmek zorunda kalmıştır. Tarihimize şanlı bir direniş büyük bir zafer olarak geçen Çanakkale Muharebeleri ise daha sonra Ulusal Kurtuluş Savaşını verecek bir millet olma anlayışını ve özgüvenini kendisinde nice mağlubiyetler ardından tekrar diriltmeye bir adım olarak karşımıza çıkar.

Bu süreç 1. Paylaşım savaşının kaybedilmesi ile ki doğu illerinde Ermeni isyanları, güneyde arap isyanları, Trakya'da henüz bitmemiş ve sonuca bağlanmamış husumetler İttihat ve terakkinin savaşın kaybedilmesiyle kendini fesh etmesine değin sürmüştür.

Enver Paşa savaşın kaybedilmesi ihtimaline karşılık ülkenin tamamen yok olmasını önlemek adına Turan fikriyle kafkaslarda ki Türkleri örgütlemek ve onları ingilizlere karşı savaşmak için örgütleme

mücadelesinde Ruslarla anlaşmaya çalışmış. Fakat dönemin Rusyası İngilizlerle tekrar bir anlaşmaya varınca elindeki kuvvetlerle birlikte en ön safta Ruslarla savaşırken şehit düşmüştür.

İttihat ve terakki kendini fesh ettikten sonra özellikle baştaki isimler, Yurt dışına çıkmışlar ve İngiliz ajanlığı ile oralarda Ermeni kurşunları ile can vermişlerdir. İttihat ve terakki bitmiştir. Bitmeyen ise İttihat ve terakkinin ruhudur. Bu ruh, ismen ittihat ve terakkiye hizmeti sivas kongresi öncesinde kongre sürecince "vallah billah" yeminiyle yasaklarken. Aynı ruh Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasında oluşturduğu zemin ile Mustafa Kemal ve dava arkadaşlarının Ulusal Kurtuluş savaşına ışık tutacaktır.

Türk devrim tarihinde İttihat ve terakkiyi göz ardı etmek, aydınlanma süreci içinde yok saymak hatta "ihtiraslı" tanımlamalarıyla küçümsemek gayreti içine düşenlerin tarih bilgisinden yoksunluğunu sorgulamamk elde değildir.

İttihat ve Terakki Türk devrim ve aydınlanma tarihinde ve sonrası Ulusal Kurtuluş mücadelesine ışık tutmuş, En şanlı Çanakkale Zaferinin kazanılmasını sağlayan siyasi irade ve Kurtuluş Savaşı ruhunun atılmasına bir çok kafada fikir oluşturmıştır.

İttihat ve terakki devrim sürecidir, milli iradenin şekillenme süreci ve aydınlama devriminin Osmanlıda ki adı olarak tarihte yerini almıştır. Bu gün ittihatçılara küfürü boynunun borcu sayanlar Millet iradesi yanında görünen, hilafet fikriyatından kurtulamamış saltanat makamında bittiğini kendileri itiraf eden fikriyatı temelsiz düşünceler olarak karşımıza çıkar.

İttihat ve terakki süreci ciddi bir çalışma ile halkımıza doğru olarak anlatılmalıdır.

İttihat ve terakkinin iktidara gelişi yurdun dörtbir yanında azınlıklar dahil olmak üzere mutlulukla karşılanmışken, Milli iktisat, devletçi politika, kapitülasyonların kaldırılması, aydınlanma sürecinin örgütlü gücü, ilk modern üniversitenin kurucuları, izcilik ile gençliğin hayata hazır tutulması fikri, kadın hakları, yurttaşlık fikriyatı temelinde bir millet yaratma algısının oturtulmasında, elimizden çıkmış olan Osmanlı başkenti Edirne'nin tekrar elimizde kalmasına, Ulusal Kurtuluş Savaşına zemin oluşturacak Çanakkale Zeferi'nin kazanılmasında, Meclisin tekrar yapılandırılması ve Sultana bunun kabul ettirilmesi noktasında bir halk ve ordu hareketi olarak yadsınamaz bir devrim hareketini en açık haliyle anlatmak gerekir.

Erdoğan AYDIN

erdinc.aydin@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

İttihat ve Terakki cemiyeti

İçeriği Yazan: Modalı Zaman: Cum, 20/03/2009 - 13:59

İttihat ve Terakki cemiyeti ülkemizde oldukça fazla önemi olan, geçmişte siyatemizi şekillendirmiş, günümüzde dahi hala izleri görülen bir cemiyettir. İttihat ve Terakki'yi ayrıntılı olarak incelersek, Atatürk ilke ve inkılapları içinde izlerini görebiliriz. İttihat ve Terakkinin siyasal modeli tek parti yaklaşımına dayalıdır. Tek parti yaklaşımında devlet, ekonomiden kültürel yapılanmaya kadar toplumun bütün sınıf ve katmanları üzerinde egemendir, şekillendiricidir.

19. Yüzyıl boyunca oluşan milliyetçilik akımı değişik tebarları gündeme getirmiştir. Aynı bugün olduğu gibi..

İttihat ve Terakkinin iyi niyetli yaklaşımlarına rağmen, Arnavut, Rum, Bulgar ve Ermeniler ayrılıkçı politikalarından vazgeçmemişlerdir. Dış devletlerin kışkırtmalarıyla toplumda bölünmeler başlamıştı. Bu olay Türkçülük olayını harekete geçirmiştir. 1906 yıllarında temeli atılan cemiyetin genç subayları için, öncelikli olarak devletin bütünlüğünü korumak olmuştur. Türkçülük hareketi 1908 devrimiyle

ortaya çıkmıştır. Osmanlı Padişahların halife oluşu,İngilizleri yayılmacı siyaseti için bulunmaz nimetti. İslami unsurları bugün de olduğu gibi, yeniliğe karşı kullanmışlardır. İttihat ve Terakkinin Osmanlı Devletini korumaya çalışmasına rağmen, laik yapıya sahip oluşu, eğitimde ve yargıda islami etkileri mümkün olduğu kadar aza indirmesi, İslamcılar tarafından hiç hoş karşılanmamıştır. 1916 da Rumi takviminin düzenlenmesi, medreslerde ve dini eğitimde yeni bir görünüm kazandırılması, derslerin çağdaştırılması, bu cemiyetin,başarısızlıklarına rağmen,modern Türkiye'nin gelişminde son derece önemli rol oynadığının ispatıdır.

Bugün geldiğimiz noktaya bakıldığı zaman yüzyıl önce Osmanlı Devletini parçalamaya çalışan güçler, aynı şekilde Türkiye Cumhuriyetini bölmeye çalışmaktadır. Ve bunu yaparken yine aynı strateji ve taktikleri uygulamaktadırlar.

Erdinç Bey, gerçekleri tüm çıplaklığı ile ortaya koyduğunuz için, sizi cesaretinizden dolayı kutluyorum. Zira, Padişah 1.Tayyip, bu konuları gündeme getirenlerin,Ergenekoncu ilan edip tez yargılanmaları konusunda ferman buyurmuşlardır.:)))

Kaynak URL (17/05/2024 - 20:02 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/makale/ittihat-ve-terakkiyi-anlamak>

Bağlantılar:

[1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/erdinc-aydin>

[2] <mailto:erdinc.aydin@politikadergisi.com>